

Deres saksnr.: 21/3000/8

Sør-Varanger kommune

Postmottak@SVK.no

Kirkenes, 28.03.2022

Dette brevet sendes på vegne av 4H Finnmark, Birdlife Finnmark, Naturvernforbundet i Sør-Varanger og Sør-Varanger Jeger og Fiskerforening.

Planprogram Lanabukt hyttefelt

Forum for natur og friluftsliv takker for muligheten til å komme med innspill til planinitiativet og til aktuelle tema i et eventuelt senere planprogram og konsekvensutredning.

FNF Finnmark ønsker å vise til FN sitt naturpanel:

FNs Naturpanel kom med en rapport (2019)¹ om tilstanden til naturen. Her slår de fast at vi har en naturkrise. Hovedårsaken til det er store arealendringer – i Norge er hyttebygging en av de inngrepene som fører til størst arealendringer. Over 2000 arter er utrydningstruet i Norge², og også her er hovedgrunnen endret arealbruk. Det er ikke nok å bevilge penger til å redde regnskogen i andre land – regjeringen må jobbe mye mer med å sikre arts mangfoldet også her hjemme om vi skal nå FNs bærekraftsmål, sier Anne Cathrine da Silva, FN-sambandets generalsekretær.

Bekymring for planområdet i Lanabukt

FNF Finnmark er bekymret for hvilken effekt det opptegnede hyttefeltet vil ha for natur- og miljø i området. I tillegg til å være en av de få hittil ikke nedbygde områdene langs Jarfjorden som enda benyttes til friluftsliv som fiske og padling, har området et rikt plante- og fugleliv. Mange av observasjonene som er gjort i området er gamle og må derfor bli kartlagt grundigere. Dette bør gjøres uansett utfall av saken.

FNF Finnmark anbefaler å la området være i sin nåværende tilstand.

Herunder vil FNF-F liste opp noen punkter som vi mener bør få stor betydning for videre behandling.

¹ <https://www.fn.no/nyheter/fns-naturpanel-menneskelig-aktivitet-truer-eksistensen-til-en-million-arter>

² <https://miljostatus.miljodirektoratet.no/Truede-arter/>

Friluftsliv og 100-metersbelte

Jarfjorden er et viktig rekreasjonsområde for befolkningen i Sør-Varanger, både i seg selv og som tilgang til kysten utenfor. I indre del av fjorden er allmenhetens tilgang til sjøen sterkt begrenset av bygging i strandsonen. Den eksiterende bygningsmassen langs fjorden gjør ferdsel i området vanskelig. Lanabukt er ett sted der det er mulig å komme til sjøen og stranda for å kunne bedrive friluftsliv med kajakk, robåt m.m.

Friluftsløven slår fast:

«å verne friluftslivets naturgrunnlag og sikre allmenhetens rett til ferdsel, opphold m.v. i naturen, slik at muligheten til å utøve friluftsliv som en helsefremmende, trivselskapende og miljøvennlig fritidsaktivitet bevares og fremmes»

Denne bestemmelsen vil være vanskelig å etterleve dersom også Lanabukt blir utbygget.

Strandsonen er av nasjonal betydning og skal forvaltes slik at miljøverdier og allmenne interesser tas vare på. Det er viktig å unngå uheldig utbygging. Mange enkeltinngrep i strandsonen påvirker naturen og landskapet over tid, og forringer kvalitetene til områdene. Ett av formålene med strandsonevernet er å ta vare på kystlandskapet i Norge. Strandsonen langs sjø og vassdrag har de siste tiårene fått stadig økt verdi som arena for ulike fritidsaktiviteter, avkobling og som et sentralt element i moderne planlegging av byer og tettsteder.

PBL §1-8 første og femte ledd:

I 100-metersbeltet langs sjøen og langs vassdrag skal det tas særlig hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser.

For områder langs vassdrag som har betydning for natur-, kulturmiljø- og friluftslivinteresser, eller for vassdragets kapasitet, skal kommunen i kommuneplanens arealdel etter § 11-11 nr. 5 vurdere å fastsette grense på inntil 100 meter der bestemte angitte tiltak mv. ikke skal være tillatt.

Til ny versjon av Lovkommentaren til plandelen (2020):

§ 1-8 viderefører og innskjerper byggeforbudet i strandsonen og erstatter § 17-2 i PBL 1985 om forbud mot bygging og fradeling i 100-metersbeltet langs sjøen. Bestemmelsene er utvidet til også å omhandle vassdrag, hva gjelder første og femte ledd.

Det skal tas særlig hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser ved spørsmål om utbygging i strandsonen langs sjøen og langs viktige vassdrag. Begrepet naturmiljø omfatter også ivaretagelse av biologisk mangfold selv om det ikke er nevnt direkte i loven. Naturmiljøbegrepet omfatter det biologiske mangfoldet sammen med ivaretagelse av friluftsliv- og landskapsverdier i videste forstand. Dette gjelder både i forbindelse med utarbeiding av planer og ved avgjørelse i dispensasjonssaker. I områder med sterk konkurranse om strandsonen er det spesielt viktig å unngå bygging, av hensyn til allmenne interesser.

Forbudet rammer de samme tiltak som går inn i definisjonen av tiltak etter § 1-6 og derved under rettsvirkningen av planer, jf. § 11-6 og § 12-4. Merk: Inntil ny byggesaksdel trer i kraft gjelder Forskrift av 15. Juni 2009 om samvirke mellom

bestemmelsen i plan- og bygningsloven 14. juni 1985 og bestemmelsene i plan- og bygningsloven 27. juni 2008.

FNF Finnmark vil med dette fraråde hyttebygging i 100-metersonen av hensyn til lovverk og friluftsliv.

Behov for kartlegging og feltundersøkelser

FNF Finnmark referer til databasene Naturbase tilhørende Miljødirektoratet og Artsdatabanken, samt kortfattet informasjon om betydningen av reel kartlegging av planområdet. Det er også viktig å kartlegge hvordan brukere av Lanabukt og Jarfjord oppfatter området i nåværende tilstand. Ved feltundersøkelser må disse forekomme under vekst og hekkesesong for slik å kunne få ett reelt bilde av området.

Myr og myrbekker

Innenfor planområdet eksisterer det flere våtmarks/myrområder. Verdien av disse er i seg selv stor som lagringsplass for karbon, samt viktig habitat for en rekke plante-, fugle- og insektliv. Myr er som kjent viktig å ivareta fordi nedbygging av myr og skog skaper store mengder CO₂, og samtidig svekkes naturens evne til å binde karbon i framtiden. Det anslås at 30 til 50 prosent av myrene i Norge er ødelagte.

Myrbekker er bekker som renner ut av myrområder, vannet som renner fra myrområder rekker å bli noe oppvarmet sammenliknet med rennende vann fra åpne vassdrag. Det er ofte et rikt dyreliv tilknyttet denne formen for bekker. I tillegg er det ofte gjort funn av spesielle og sjeldne arter i denne typen bekker.

Hytter og andre inngrep kan få store konsekvenser for typiske skog- og myrarter, ifølge Nina E. Eide, spesialist på effekter av naturinngrep. Derfor bør en konsekvensutredning utføres før det bygges på slike arealer. Det kan motvirke ukritisk bit for bit-nedbygging av verdifull skog og myr.

Observasjoner som er kartlagt i databaser

Det er mange registreringer i og rundt planområdet i Lanabukt. Flere av disse er gamle, men likevel gir likevel verdifull informasjon om plante- og dyrelivet. Registrerte arter gir en pekepinn på hvilken verdi området har for fugle- og planteliv. Det er ingen grunn til å anta at området ikke inneholder registrerte arter selv om det ikke er ferske registreringer i databaser. Det er ofte lekfolk og frivillige som registrer og legger arter inn i databaser, det vil derfor også være varierende om arter blir registrert og hvor ofte. I tilfeller der det er mange, eller få registreringer vil det være av ekstra betydning å undersøke om bestanden øker eller minker.

Det er avgjørende å vite hvordan et utbygd hyttefelt vil påvirke arter i nær- og influensområdet. Noen observasjoner av ekstra verdi i og rundt planområdet:

Fiskemåke, sårbar.

Praktløvetann, sårbar.

Tjeld, nær truet.

Havelle, nær truet.

Krykkje, sterkt truet.

Makrellterne, sterkt truet.

Finnmarksnøkleblom, sterkt truet.

Hettemåke, kritisk truet.

Økosystem

Verdien av arter og økosystemer er større enn den enkelte art. Sameksistensen mellom arter i økosystemet kan ofte være langt større enn mange er klar over. Det er derfor viktig å vite hvordan det lokale økosystemet i Lanabukt vil kunne bli påvirket ved utbygging i området.

FNF Finnmark viser også til Natura 2000³.

Lowverk

Naturmangfoldloven § 8. (Kunnskapsgrunnlaget)⁴

Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

Myndighetene skal videre legge vekt på kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk av og samspill med naturen, herunder slik samisk bruk, og som kan bidra til bærekraftig bruk og vern av naturmangfoldet.

Naturmangfoldloven § 9. (føre-var-prinsippet)⁵

Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak.

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Finnmark

Per Erik Motrøen

Per Erik Motrøen
Koordinator
FNF Finnmark

---

³ <https://ntnuopen.ntnu.no/ntnu-xmlui/handle/11250/271983>

⁴ <https://lovdata.no/lov/2009-06-19-100/§8>

⁵ <https://lovdata.no/lov/2009-06-19-100/§9>